

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 289 (2861) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Japán csapatok szálltak partra Paipang szigetén

Eden Csungkingba utazott. Hongkong eleste siettetni az angol-amerikai haditanács megalakítását. — Fekete hónapja volt december a brit haditengerészetnek

Stockholmból jelentik: (NTI) A Reuter-ügynökség Wellingtonból kelteztett különjelentésében közli, hogy Daiang szigetén december 23-án japán csapatok szálltak partra. A szigetről azóta semmit sem hallanak. (MTI)

Sanghaiból jelentik: (Stefani) Azokat a híreszteléseket, amelyek szerint Eden Csungkingba utazott, újabb bizonyítékkal tekintik annak, hogy az angolok és amerikaiak nem tudnak segítséget küldeni Kínába. Csangkaiksek megkísérelte megakadályozni a japán támadást Hongkong ellen. Az angolszász hírverés erősen túlbecsülte ezt a támogatást. A csungkingi kormány helyzete a legutóbbi események következtében megnehezült és a kommunisták erősen készülnek ennek kihasználására. (MTI)

HUSZ OLAJFORRÁST TETTEREK MÁR ÜZEMKÉPESSE A JAPANOK BORNEOBAN

Tokióból jelentik: (NTI) Toyo miniszterelnök hadügyminiszteri minőségében a felsőházban kijelentette, hogy az eddigi közlések szerint a japánok Mindanao szigetén mintegy 18.000 japán állampolgárt mentettek meg akiket a háború kitörése előtt vitettek börtönbe. Közölte, hogy a szigeten az amerikai csapatok vérfürdőt rendeztek. Az áldozatok közt 38 japán polgári személy van, akiket agyonlőttek. Ezenkívül tíz japán állampolgár más módon vesztette életét. Kifejezést adott ezek elvesztése felett érzett mély fájdalomnak és kijelentette, hogy a japán megszálló csapatok megfelelő megtorlást alkalmaznak azok ellen, akik bűnösök a japánok bebörtönzésében, üldözésében és legyilkolásában. Hozzáfűzte, hogy a császári kormány a da-vaói incidens ellenére a legesekélyebb mértékben sem változtatta meg azt az eljárást, amelyet a japán megszállás alatt lévő ellenséges állampolgárokkal szemben tanusít. A háborús helyzetről közölte, hogy a megrongált borneói olajtelepek kijavitása után csaknem 20 olajforrás vált üzemképesé. Egy hónap alatt ezek a források mintegy 500.000 tonna olajat termelnek. Az angolok már három hónappal a háború kitörése előtt megkezdték az olajforrások szétrombolását. December hó 9-én sok olajforrást felgyújtottak. Az angolok összesen mintegy 150 furótornyot romboltak szét. (MTI)

IPOCHBÓL ELTÁVOLITOTTAK AZ ASSZONYOKAT ÉS GYERMEKEKET

Amszterdamból jelentik: (NTI) A Reuter iroda katonai hírmagyarázója írja:

A Kelet-Ázsiából érkező hírek még mindig kedvezőtlenek. Hongkong védői a támadás ereje következtében kénytelenek voltak megadni magukat. A Maláji-félszigeten a brit erőknek új állásokba kellett visszavonulniuk. (MTI)

Amszterdamból jelentik: (NTI) Sin

gaporéból jelenti a brit hírszolgálati iroda, hogy Ipochnál, a Maláji-félsziget második legnagyobb városból eltávolították az asszonyokat és a gyermekeket mert a japán előnyomulás már fenyegeti a várost. A legtöbb üzletet bezárták. (MTI)

Fokozott tempóban tárgyalnak a szövetségesek Washingtonban

Washingtonból jelentik (Bud Tud.) Washingtonban türe jár, hogy Roosevelt és Churchill a távolkeleti harcokra továbbra is fontosnak tekintik, amelyet minden áldozattal tartani kell. Hongkong eleste és a Fülöp-szigetekre nehezedő nyomás — mint Washingtonban mondják — élénkítő hatással van az angol-amerikai tárgyalásra és azt hiszik, hogy

ennek következtében a haditanács létesítése küszöbön áll. Churchill és Roosevelt a karácsonyi ünnepek alatt is erőteljesen folytatták a tanácskozásokat. Egyes jelentések arra utalnak, hogy az angol és amerikai hadsereg és haditengerészet vezetőinek tárgyalása a csendes-óceáni helyzetet világította meg.

A török sajtó az eddigénél is jobban megerősítette semlegességét

Istanbulból jelentik: (OFI) Két nap óta az istanbuli lapok még ovatosabban mint eddig és tartózkodnak minden véleménynyilvánítástól, ha hadviselésről van szó. Nem mutatnak sem rokonérzést, sem ellenszenvet egyik irányban sem. Az egész sajtó egyaránt teljesen semleges. Néhány nap óta odáig mentek hogy vezéreiket sem közölnek.

Bizonyos külföldi megfigyelők úgy vélik, hogy a sajtónak ez az újabb megfigyelése nem lehet véletlen és úgy hiszik, hogy a török kormány a rendkívül kényes nemzetközi helyzetre való tekintettel és a közeli döntés előtt még nagyobb óvatosságra int a sajtót, bár nem lehet okot és okozatot találni a két tény között. Istanbuli körökben megjegyzik, hogy

a török sajtó ez újabb magatartása 24 órával azután jelentkezett, hogy Papan német nagykövet meglátogatta a török köztársasági elnököt. (MTI)

Bazelből jelentik: (B. T.) A Nationalzeitung ankarai jelentése szerint Ankarában az utóbbi időkben különböző hírek terjedtek el. Ezzel kapcsolatban a német nagykövet a köztársasági elnökkel tett látogatása során szembefordult a híresztelésekkel és biztosította az elnököt és a török kormányt, hogy Bulgáriában csupán a keleti harcterről érkező sebesültek vannak. Valótlannak minősítették mindazokat a híreket, amelyek bulgáriai német katonai előkészületekről szólnak. Németország barátsága Törökországgal szemben változatlan.

Óriási veszteségeket szenvedett decemberben a brit haditengerészet

Berlinből jelentik (NTI): Bár december hónap még nem zárult le, már most megállapítható, hogy fekete hónap volt ez a hónap a brit haditengerészet számára. A britek már december 12-éig 19 haditengerészeti egységet veszítettek. A britek két másik cirkálóit, egy rombolót és néhány nap alatt egy repülőgépanyahajót veszítettek el. December 25-éig 27 haditengerészeti egységet veszített a brit haditengerészet. Tehát december minden egyes napján elmerült egy hadihajó kézenfekvő, hogy ezek a súlyos veszteségek pótolhatatlanok, mert hiszen a csatahajók és repülő-

gépanyahajók építésére évek kellenek ha hozzávesszük, ehhez azokat a veszteségeket, amelyeket a Csendes-óceánon szenvedett el a brit haditengerészet, kiderül, hogy ez a hónap az úgynevezett angol tengeri uralomra veszteségekben a „Jeggazdagabb” hónap valamennyi között. (MTI)

Pozsonyból jelentik (NTI): A szlovák hadseregparancsnokság jelenti: Igen súlyos támadásokat intézett az ellenség a szlovák állások ellen. A támadásokat visszavertük. Az ellenség sok halottat és sebesültet hagyott hátra. A szlovák rohamcsapatok heves kirohanását siker koronázta.

Beszélt a Szentatya

Irta: Polyák István

A szentestén — in vigilia di Santo Natale — megszólalt a Szentatya. A beszédet lemezzel a budapesti rádió is közvetítette a szentestén kiene óra ötven perckor.

Sokan meghallgatták ezt a közei háromnegyedórás beszédet olyanok is, akik nem tudnak olaszul. A Szentatya csak ittkán szokott időben megszólalni, esemény tehát egy-egy ilyen alkalom. Akit megkérdeztem, az mind egyvertelműleg vallotta:

— Csodálatos ereje, titokzatos kisugárzása volt ennek a beszédnek. Erős, elszántság és határozottság — gyöngédség, irgalmas szeretet és megértő jószág csengett minden szavában.

Aki pedig megérte, az a beszéd hallgatásakor megsejtett valaminél: amit úgy nevezünk: természetfölötti valóság. Nem emberi bölcsesség, nem kicsinyes időbe s térbe szabott vitaközvetítés volt, hanem örök érvényű törvények, igazságok világos megmutatása a mulandóság mostani gyilkos örvénylésében.

Ugyanezt a hangot, ugyanezeket az igazságokat halljuk végigzúgni a történelmi folyamán, amikor a múlt érdékek kavargásában és széthúzásában egységre, biztonságra, kivézető útra volt szükség. Péter hangja ez, az a Péteré, akire az Úr az egész nyáj legeltetését bízta.

A beszéd egyébként a legalkalmasabb időben hangzott el. Az egész világ háborúban áll. Két óriási táborra osztott a népek és nemzetek közössége. Világrészekben vonulnak keresztül a frontok. A hadijelentések adatait százmilliók figyelik aggodással. Dübörög a föld az árástankok sulya alatt. Halálos tragédiák játszódnak le naponta a levegőben és a tenger szörnyű mélysége évtizedes munkával épített úszó acélkolosszusokat nyel el. Tánuszpontok csnek el, csapatok szállnak partra, támadást ellentámadás követ, elfoglaltak és visszafoglaltak, vértől öntöznek meg sokszor tisztier is egy-egy talpárnyi földet. Az éter hullámain keresztül rádiók visszkodnak egymással. Érvek, ellenérvek szállnak. Nincs megalkuvás, nincs visszafordulás, mérlegelés, érdekek összeegyeztetése.

— Már késő — mondják — most már nem lehet békéről beszélni, csak a végső győzelemről. Új rendnek kell következnie, új világnak, amelyből kiküszöbölnek majd az eddigi bajokat. Az új világ fő jellemvonását mindenki a békeben látja. Csodálatos, hogy mindeket oldalon ezt hangoztatják, erről beszélnek, ezért harcolnak, ezért áldoznak. Hogyan van az tehát, hogy a törekvések még sem találkoznak?

Sokan a jelenkori történetbölcseik közü egyöntetűen azt hangoztatják, hogy az 1914-ben kezdődött világháború nem fejeződött be 1918-ban. Az úgynevezett Párizs-körúli békék nem

voltak békék, nem tárgyalások, nem szabad megegyezés után jöttek létre, hanem a pillanatnyilag legyengült és tengerentúli segítséggel legyűrt központi hatalmak megalázottságát ki-fosztottságát akarták állandósítani. Az ellentétet tehát nem oldották meg. Az érdekek továbbra is szembenül-láltak egymással. Egyik oldalon a vi-lág korlátlan uralmát védték, másik oldalon — nem kell mondani, hogy melyiken — az élethez való jogot akarták érvényt szerezni.

Az 1914-es világháború idején XV. Benedek pápa szövegét fel. Határozott pontokba foglalta azok az irányve-veket, amelyek alapján az érdekek ellentétét ki lehetett volna egyenlítőni. Békét akart teremteni kölcsönös lemondások és áldozatok árán. Nem fogad-ták el, visszautasították, elhallgatták, kigunyolták javaslatát.

Az idő fájdalmas igazságot szolgál-tatót neki. A győzők ugyan tovább-lak a bosszúállásban és pillanatnyilag úgy látszott, hogy ellentéteiket vég-érvényesen elintézték, de a számítás, mint mindig ilyen esetben, nem vált be. A háború állandósult. Az érdekek ellentéte megmaradtak, sőt a győzők hatalmatlan kapzsisága gyűlölete foly-tán még jobban kiélesedtek. Tathatatlanná vált az az állapot, ezt előtte lehetett látni, hogy a föld egyes né-peit a világ minden nyersanyagforrá-sát lefoglalják és kizárják azok hasz-nálásától a többi nincstelen szegény nepeket. Tathatatlanná vált az az ál-lapot, hogy száznál több birodalmak ki legyennek szolgálatva életfontosságú vonakozásokban azoknak, akik a leg-pogányabb önzés alapján sádkaróznak a kezükbejutott kincssekkel.

Az 1914-es világháború látszólago-san kioltott tűzének zsarátnokai il-lendőn izzott és várta az alkalmas pillanatot, amikor újra fellángolhat.

Ez alatt az idő alatt sokat beszéltek a bekéről többé, vagy kevésbé ózintán. A győzők a maguk korlátlan ural-mát tartották békének. Ha szerzőse-sek sérthetlenségéről, tisztelven-tartásáról esett szó, akkor azokat a dikciómokat érezték, amelyeknek semmi erkölcsi alapjuk sem volt. Ha a béke fenntartásáról beszéltek, ak-kor mindig a dikciómok utján és alapján kialakult tathatatlanná állap-ítádosítását érezték. Ha a másik ol-dalon az igazságtalanságot, a természet szent törvényeinek lábbaltírását hangsúlyozták, akkor a világ urai szer-zett jogokra, történelemre és ehhez hasonlóra hivatkoztak. Nyilvánvaló volt, hogy az ellentétek így nem esz-tultak el. Az egyes fokozódó foly-vezetési verseny csak megerősítette azt a fellelést, hogy a lapangó ellen-tétek az adott pillanatban nyílt habo-ruskodásban tar ki.

A nincstelen életfeltételeiktől meg-fosztott, csendes pusztulásra ítélt né-peket ez alatt az idő alatt megtalálták a közös cselekvés alapját.

A magyarságunk nem szükséges elvi módon feltehető, hogy mit jelen-tett számára Trianon. Azt a keletést sem kell feltenni, hogy szabad nem-zetkez emberhez méltó élet volt-e a megsemmisítettség szomorú kora? Csak az a esodlatos, hogy akadtak mégis olyanok, akik az 1918-as sialusquo hí-veivel értettek egyet és azt remélték, hogy a történelemben páratlanul álló igazságtalanságot éppen ezek tessék jorjá. Ma már vége ennek a tévhitnek. A Szentatya beszédéből mi érjük meg legjobban az új rend erkölcsi alapelveinek szükségességét. És azt is, hogy új rennek kell jönnie, mert a régi erkölcsiellen, önző, kegyetlen és képmutató volt.

Apolló filmszínházban szombaton este 9 órakor bemutató
Dorothy Lamour és Tyrone Power Amerika legszebb
szerelmespárjának zenés és izgalommal tulfutott filmje

BÚNHÓDÉS

7 órakor utoljára: Pardon tévedtem

Belvárosi

Tokaji rapszódia

Vaszary vigjáték.

CASINO

Telefon: 19-48.

ROSE MARY Jeanette Mac Donald
és Eddy Nelson

Jön: NINOCSKA

Mégis bunda a bunda

Barátom nyolcszáz pengős szül-bundával lepte meg karácsonyra a fe-letését. Pedig küzdelmes életű, ke-mény munkával tartja fenn magát és családját s azt hittem volna, hogy egy huszpengős ajándék is komoly gon-dokat okoz neki.

— Olyan jól kezd menni a dolgod, — voltam kérdőre, — hogy ekkora ajándékokra telik?

Megvakarta kopaszodó fejét és sa-vanyú arcot vágott.

— Tudod, már nem volt maradá-som tőle... Az asszonyok nem érti: meg azt, hogy nincs. Fejébe vette a bundát s már hetek óta nem hallot-tam egyebet, mint hogy bunda a bun-da... S minthogy semmiképp sem akartam kötélnék állni, a bübánat mölt tanút a házamban Kályuba jutott a háztartás, a gyermeknevelés, minden... A családi békeség, a lelki közösség kérdése volt a bunda. S bes kellett hogy adjam a derekamat. Megállapodtam egy szűccsel és rész-lefizetésre megvettem a bundát.

Igy vonult be a gyönyörű szörme barátom szerény hajlékába. A hölgy újfélé misére vette fel először a bun-dát; ott mutatja be barátjainak, akik csak egy kisüveg kölnivel, vagy két pár harisnyát, vagy más hasonló ki-csisegetek találtak térjük figyelméből a karácsonya alatt — s mindnyájuk-nak tönkre volt leve az ünnepe. Való-ságos forradalom keletkezett a kis baráti kör asszonytársadalmában. Duzzogásokat és szemrehányó pillan-lásokat kellett elkönyvelnünk s mi lettünk a világ legrosszabb, legfuka-rabb férjei. Mi, akik nem tudtuk bundát rendelni az angyalnál.

Ünnepe első napján meglorló had-járatra készültünk barátom ellen az ünnepi jókívánságlátogatás alkal-mával.

— Mit tettél velünk, te semmire-való?

De ő diadalmasan mosolygott:

— Barátom, mondotta, — nagy

áldozat volt, de megérté... Kezes bágánnyá lett az asszony... Tulaj-donképpen belátom most már, hogy neki is igaza van... Eleget fáradt és kínlódik ő is. Kijelentem, hogy vég-képpen megalapoztam családi bol-dogságomat. Ugy élünk, amilyen meg-van a bunda, mita valami gerlepar... És olyan foszlás kalácsot sütött, olyan remek töltöttkaposztát főzött a felesé-gem, amilyenre legmerészebb ál-mámban sem tartottam volna ké-pesnek... Mondhatom nektek: mégis bunda a bunda.

Az asszony ragyogott a boldogsá-gtól. Tökéletesen el volt lágyulva. Ke-nyérré lehetett volna kenni. Kivette a bundát a szekrényből, simogatta, ke-b-lére ölelte és közben apró oldalpillan-lásokkal élvezte a sörge irigységet, ami barátjait előntölte.

— Próbáld fel edesem, — kérte meg egyik hölgyvendőjét, — hadd lássam máson is, milyen gyönyörű-séges bundám van nekem.

— Azt már nem! — tett az ijedt, elhátrított mozdulatot. — Hoggymé... Hogy megszabadjon a szívem.

De kis unszolásra mégis felvette illegette-billegette magát a tükör előtt, vmegő kézzel végigsimította a kar-ján, a derekán is, házigazda anyagi viszonyaihoz képest fejedelmi írhat s aztán mély meggyőződéssel jelen-tette ki:

— Nahát, ezért érdemes volt meg-születni...

Látni lehetett a legmagasabb asz-szonyi életélnak, a boldogság teljes-ségének, az életörömök sugárzó csü-csának érezte e pillanatban a bundát legén, aki már elérte, hogy bundája van, az már nem élt hiába, az már nyugodtan hajthatja örök álomra a fejét, mert része volt a legnagyobb elégtételben, amit asszonynak nyujt-hat az élet.

„Direkt” ezért született a Megváltó is, hogy asszonyoknak bundát lehes-sen venni karácsonyra (j b)

Lépcsőház — mint színházi dohányzó

Nagyvárad. Saját tud. Karácsony másodnapján este 10 óra tájban a szí-nészfeljáró lépcsőházán át igyakeztünk 'utnik Bálint igazgatóhoz. A lépcső-ház tele volt színészekkel és színész-nőkkel, akik különböző jelmezekben, úgy hogy jelenésükről kijöttek, képe-lyekkel, kendőkkel, sálakkal fejsze-elve dideregtek és dohányoztak ott a hidegben.

— Ez a mi dohányzóunk — mondta az örökké vidám Kozma Andor. — Re-mek hely. Már mindnyájan kiadós náthákat és influenzákat szereztünk — zúgták utána kórusban a többiek.

Különösen a táncosok és táncosnők, akik táncból felhevülten jöttek ki a színpadról, hogy két jelenésük között egy fél cigarettát elszívassanak, érezték elviselhetetlennek a helyzetet. De a tűzoltóság szigorú rendelkezé-re sem az öltözőkben, sem azok folyosóin nincs megengedve a dohányzás, úgy hogy a társulat tagjai a lépcsőházba szorultak ki, ahová már besüví az utcáról a tél hidege. Ez a hirtelen „le-vegőváltozás” természetesen nem befolyásolja túlságosan kedvezően színé-szeink munkakedvét és képességét. Az operett társulat tagjai berekedtek s csak a legnagyobb erőfeszítéssel tud-ják helyüket megállni a színpadon.

A színészek között általános az elé-gedetlenség emiatt. Megfelelő dohányzó helyiség hiányában a tűzoltóság ren-delkezése komolyan veszélyezteti az egészségüket is, teljesítőképességüket is. Sokan voltak a társulat tagjai kö-

Fej-

és derékfájás, idegesség, émelygés, tisztátalan teint gyakran csak az emésztési zavaroknak következménye. Ilyenkor is kell a DARMOL

zött, akik semmiképpen sem akarták kiintenni magukat ezeknek a veszé-lyeknek s jelenésük után sutlyomban az öltöző folyosóján szivtak egy-két slukkot; s az is megtörtént, hogy egyik-másik színész a jelenésre készü-lődés természetes izgalomában rágyuj-tott egy cigarettára az öltözőjében. De ezeket rögtön felirta a tűzoltó és né-hány napon belül kikézbcsítették nekik az öt-tíz pengős pénzbírságról szóló végzést.

Szombaton délelőtt egyszerre hét ilyen végzést osztottak ki a társulat tagjai között. A színészek elégedetlensége most már elkekeredéssé fokozó-dott. Elhatározták, hogy nem fizetik be bírságot, hanem leülnek a büntetést.

— Nem bárjuk — mondották — maradjanak el az előadások, legyen kulturbotrány, de mi addig üljük le egyik büntetésünket a másik után, amíg ezt a kérdést meg nem oldják.

Tudjuk, hogy más nagy vidéki váro-sokban, de Budapesten is, meg van en-gedve a színészeknek az öltözőkben a dohányzás. Övintézkedéseket úgy fo-ganatosítottak, hogy minden öltöző fa-lára vízzel telt cigarettavég-tartókat szereltek fel. A színésztől megkívánt rendkívüli idegmunka mellett nem látszik indokoltnak, hogy dohányzási filalmakkal sújtsák őket akkor, amik- kor megfelelő intézkedésekkel nálunk is minden tűzveszélyt el lehetne há-rítani.

Reméljük, hogy illetékes tényezők magukévá teszik a színészek ügyét s rövidesen méltányos megoldást talál-nak.

Szemüveget,

látcsövet, mindennemű optikai cikket
Újévi ajándékkul a legutányosabban

Rózsa J. András

szaklátszerésznél, Nagy Sándor-utca 1. szerezheti be

Hongkong feladása után

Manila és Singapore eleste is küszöbön áll

Manilát nyílt várossá nyilvánították. — A harcok beszüntetésére szólította fel Csangkaiseket a thaiföldi miniszterelnök

Tokióból jelentik: (NTI) A japán császári főhadiszállás csütörtökön a következőket közölte: Ma délután 17.50 perckor a Hongkongot megszállt angol csapatok felajánlották, hogy átadják Hongkongot. A japán birodalmi csapatok ennek következtében 19 óra 50 perckor parancsot kaptak a tüzelés beszüntetésére. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) Hongkong kormányzója és a helyőrség parancsnoka csütörtökön összeült a japán megbízottakkal, hogy megbeszéljék a város átadását. Az angol megbízottak a japán feltételeket elfogadták és a város minden feltétel nélkül átadják. (MTI)

Tokió (NTI) A Hongkong ellen végrehajtott hadművelet során a japán tengerészet egy ellenséges tengeralattjárót egy ágyunaszádót és hat torpedóhajót rombolt szét. Az angolok fegyverletétele után 40 jármű került japán kézre. A kikötőben 21 kereskedelmi hajót foglaltak le, köztük több nagyobb hajót is. (MTI)

KÖTÉLHÁGCSÓ- ÉS USZÓGYAKORLATOK A VÉGSŐ ROHAM ELŐTT

Tokió (NTI) Hongkong elfoglalása rendkívül nagy örömet keltett Japánban. A viharos gyorsasággal előretörő japánok csütörtökön teljesen körülférték az angolokat, így hogy hat óra előtt az angolok megadták magukat. 40 perccel később a japán parancsnok utasítást adott a tüzelés beszüntetésére. Hongkong kormányzója és parancsnoka nem sokkal később Kaulunba ment, hogy átvegye a fegyverletételtel vonatkozó utasításokat. A japánok győzelmét rendkívül fáradságos előkészületek előzték meg. A japán csapatok éjjel-nappal kötélhágcsógyakorlatokat végeztek, hogy megmáshassák az angolok hegyi erődítéseit. Az aknamezők elhárítására külön úszócsoportokat képeztek ki. Ezek kiképzését a legvégző fokon a legkiválóbb japán úszóhajókok tökéletesítették. Mialatt a hadsereg a szigetet megtisztította, a tengeri erő elzárta a környező vizeket. Hongkong különösen nagy szerepet játszott a japán-kínai viszályban. Hongkong elestével Csungkingot teljesen elvágták a külvilágtól. Az angoloknak és amerikaiaknak egyáltalán nem áll módjukban megsegíteni Csungkingot. Hongkong egyébként a malájföld védelme szempontjából fontos szerepet játszott.

HONGKONG FELADÁSA

Tokió. (NTI) A Hongkong elleni hadműveletekről a következőket közlik: Az angolok és amerikaiak minden fontos támaszpontja ellen felvő ter-

szzerű lépén során a japán csapatok szárazföldről is megindultak Hongkong ellen. Előzőleg több ízben heves légitámadásokat hajtottak végre és a hadihajók elzárták a hongkongi vizeket. Már december 12-én elfoglalták Kaulunt. 18-án rohamcsónakkal csapatok keltek át a csatornán és másnap elfoglalták a legfontosabb angol álláspontokat. Ekkor már csak idő kérdése volt a város elfoglalása. A japánok attól a vágytól vezetve, hogy megkíméljék a város 1 és egy negyed millió főnyi lakosságát, másodszor is felszólították Hongkongot, hogy ad-

ja meg magát. Csütörtökön a kormányzó végül is feladta a várost, mert a katonai parancsnok közölte, hogy nem tud további ellenállást kifejteni. Hongkong erődítmény 8 kilométer mélységben tagozott védelmi berendezésekből állt. Magának a városnak védelmét sok kiserőd, erőd és gyalogsági állás szolgált. A japánok Hongkong ellen különlegesen kiképzett csapatokat vetettek harcba. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) Miután az angol parancsnok elfogadta a japán feltételeket, gyors ütemben folyik a hongkongi brit erők lefegyverzése. (MTI)

IVO festőde

Hitler A.-u. 40. Tel. 10-53.
u. elnevezése

Nagyvárad Bérfestőde

Felvételi üzletei

Hitler Adolf-u. 1.

Manilából kivonják az amerikai csapatokat?

Washingtonból jelentik: (NTI) Az angol hírszolgálat jelenti: Az Egyesült Államok hadügyminisztériuma közölte, hogy megfontolás tárgyává teszik az amerikai csapatoknak Manilából való kivonását. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) Hongkong elfoglalása után Manila és Singapore közeli eleste várható. Amerika és Anglia flottájának a megváltozott helyzettel kell szembeszállnia. (MTI)

Tokióból jelentik: (Stefani) Hongkong amerikai helyőrségét pénteken teljesen lefegyverzték. (MTI)

Sanghaiból jelentik: (NTI) Hongkong és az angol parancsnokság előtt álló kínai csapatok lefegyverzése minden incidens nélkül folyt le. Valamennyi internált japán állampolgárt sértetlenül sikerült kiszabadítani.

A FÜLÖP-SZIGETEK ELESTÉVEL AZ AMERIKAIKAT KIKÜSZÖBÖLÍK KELETÁZSIÁBÓL

Tokió. (NTI) A császári főhadiszállás hadseregosztálya közli, hogy a Rangun elleni legutóbbi támadás során 41 angol gépet lelőttek és 8-át a

füldön pusztítottak el. Nagy pusztítást vittek végbe a repülőtéren is. 8 japán gép nem tárt vissza. Egy gép Thaiföldön kényszerleszállást hajtott végre. (MTI)

Tokióból jelentik: (MTI) A távolkeleti amerikai parancsnokságnak azt a szándékát, hogy Manilát nyílt várossá minősítsék, Tokióban annak jelöltek tekintik, hogy az amerikaiak nem képesek többé szembeszállni a japánokkal. Hangsúlyozzák, hogy Manila elestével mind nehezebbé válik az amerikaiak helyzete. A Fülöp-szigetek elestével az amerikaiakat kiküszöbölik Kelet-Ázsiából. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) Helyes japán körökben kitalálásoknak minősítik azokat az angol és amerikai részről terjesztett állításokat, amelyek arról szólnak, hogy sok japán szállítóhajó és tengeralattjáró süllyedt el. A császári főhadiszállás csütörtöki jelentésében megállapítja, hogy a japán seregek több mint száz hajójából mindössze 4 veszett el. Ezek is csak csapatkötélkeik partraszállása után. (MTI)

Ujabb japán csapatok szálltak partra Luzon szigetén

Riodejaneiróiból jelentik: (NTI) Az Axchanghai Telegraph a Fülöp-szigeteken folyó harcokról jelenti, hogy Luzon-sziget védőinek helyzete az el-

mult 24 órában súlyossá vált. A japánok a sziget több helyén új csapatokat tettek partra. Észak-Borneóban japán megerősítések szálltak partra.

Riodejaneiróiból jelentik: (NTI) Ide érkezett manilai jelentések szerint Luzon-szigetekre Mantonban és Bantan neosban újabb csapatok szálltak partra. A partraszállás műveletében részt vevő japán hajók számát legalább százra becsülik. Manilát az amerikaiak nyílt várossá nyilvánították. A tenger felől megfigyelték, hogy Cavitében tűzvész pusztult. (MTI)

Sanghaiból jelentik: (NTI) Manilá-

ban az a hír kering, hogy Amerika kelet-ázsiai megmaradt hajóhada azt a parancsot kapta, hogy keljen útra Singapore, vagy Holland-India felé. Amerikai laptudósítók szerint a filippinok számítanak arra, hogy az amerikai uralom rövidesen véget ér. (MTI)

A THAIFÖLDI MINISZTERELNÖK SZÓZATA CSANGKAISEKHEZ

Bangkokból jelentik: (NTI) A bangkoki rádió közvetítette a thaiföldi miniszterelnök szózatát, amelyet Csangkaisek tábornokhoz intézett. A miniszterelnök azzal a kéréssel fordult Kinához és Csangkaisekhez, hogy fejezzék be a háborút a lehető legrövidebb időn belül. Valamennyi ázsiai nép egy közös családba tartozik — alapította meg a miniszterelnök. — A thaiföldi kormány rendelkezésére áll Csangkaiseknek a viszály megszüntetésében. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) Mint a Domei-iroda jelenti: Csungking közleményt tett közzé, amely bejelenti, hogy Anglia és Csungking katonai szövetségre lép. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) Az országgyűlés megnyitása alkalmából a császár üzenetet olvasott fel:

— Nagy örömünkre szolgál — mondotta — hogy expedíciós hadseregeink egymás után győzelmek kivívásával emelték tekintélyünket. A baráti országokkal való szövetség egyre szorosabbá válik. Reméljük, hogy kiharcoljuk ennek a háborúnak a célját. (MTI)

ANGLIA ÉS AMERIKA CSAK 1943-BAN TUD NAGY KEZDEMÉNYEZÉSBE FOGNI

Stockholmból jelentik: (NTI) Churchill pénteken az Egyesült Államok szenátusa és képviselőháza előtt beszédet mondott a katonai helyzetről. Hangsúlyozta, hogy az angolok nem becsülik le az előttük álló próbák súlyosságát. Az angoloknak és amerikaiaknak még sokat kell tanulni és a háborús próbák ideje áll előttük. Valamelyes területet még el fognak veszíteni. Ezután megállapította, hogy az angolok és amerikaiak csak 1943-ban tudnak nagyobb méretű kezdeményezésbe fogni. A Csendes-óceánon folyó háborúra rátérve megállapította, hogy a Japánnal folyó háború súlyos volt Angliára és Amerikára. A vereségeket arra kell vezetni vissza, hogy a Malájföld és India számára szükséges felszerelést Libiába szállították.

Washingtonból jelentik: (NTI) Washingtonban tovább tart a tárgyalás Roosevelt és Churchill közt. A német külügyi kormányzat felhivatalos lapja úgy véli, hogy Anglia nagyobb segítséget kér. Kérdés, hogy azt megkaphatja-e. (MTI)

Amszterdamból jelentik: (NTI) Az angol hírszolgálat ottavai jelentése szerint a kanadai miniszterelnök a három véderőminiszter kíséretében Washingtonba utazott. (MTI)

Megnyílt!

Ács Tibor

óra. ékszer és díszműáru szaküzlete Széchenyi-tér 6 alatt.

Ora. ékszer dús választékban. Ekszerek.

Órák szakszerű javítása. Arany, ezüst, drágakövek vétele a legmagasabb napi áron.

Szóda víz
olcsón bármikor higiénikusan otthon készíthető.
Palackok és szénsavpatronok kaphatók és cserélhetők

TÖRÖK

vas-, festék- és háztartási cikke kereskedésében.
Rákóczi-ut 2. — Bazár épület.

Róma irányt mutat...

A Szentatya öt pontban ismertette az új világrend erkölcsi alapelveit

Róma, december 25. A Pápa a karácsonyi ünnepek alkalmából rádióbeszédet mondott, amelyben először rámutatott a háború okozta kegyetlenségekre, erkölcsi és anyagi pusztításokra, majd kiemelte, hogy a mostani eseményeknek alapvető oka abban a tényben rejlik, hogy a világ elávolodott a vallási elvektől. Nem a katolicizmus volt az, amely nem töltötte be hivatását, hanem azok az emberek, akik a tisztán anyagi és mechanikus civilizáció keretében fellázkodtak Isten ellen.

A Pápa ezután kijelentette, hogy nem a technikai haladást itéli el, amely Isten ajándéka, hanem azt a

lelkületet és irányzatot, amellyel a technikai haladást felhasználják. Az egyedüli orvosság a hithez és szokhoz a nemzeti és nemzetközi társadalmi elvekhez való visszatérés, amelyek alkalmasak arra hogy gátat vessenek egyrészt a szabadsággal, másrészt a hatalommal visszaélők elé.

A továbbiakban a Pápa rámutatott azokra a nagy nehézségekre, amelyeket le kell majd küzdeni a háború utáni újjáépítés érdekében. Felszólított valamennyi jóakaratu embert az erkölcsi törvény egyetemleges megtartására. Az igaz és tartós béke, valamint az erkölcsi elvek felépülő új rend elvei a következők:

jóakaratra van szükség minden oldalról, hogy ezeket a feladatokat szerencsésen meg lehessen oldani.

5. Az erkölcsileg megalapozott új rend keretében nincs helye a vallás és az Egyház üldözésének. A hit nemcsak erény, hanem a lélek templomába lép. A hit formál erős jellemeket, amelyek kitartanak az ésszel és az igazság ellen intézett kísértésekben is. Ami a szociális kérdéseket illeti, a háború után még fokozottabb mértékben lépnek majd előtérbe. A mi elődeink és magunk is megszabtuk az irányelveket. Tudatá-

ban kell lennünk azonban annak, hogy ezeknek az elveknek teljes keresztülvételét csak úgy érhetjük el, ha az államférfiek és a nép, a munkaadók és a munkavállalók hitet tesznek az Isten mellett, aki törvényadó és bíró és akinek valamennyien felelősek tetteikért. Az istentelenség, amely a világmindenség berendezője ellen lázad, a legveszélyesebb ellensége az igazság új rendjének. Ezzel szemben mindenki, aki Istenben hisz, ennek az új rendnek sziklaszilárd előmozdítója és bájnoka.

Ezután a Szentatya azt az óhaját fejezte ki, bárcsak közel lenne az a nap, amikor az emberek új rendjének bölcsője felett felragyogna a betlehem-i csillag, majd befejezésül atyai áldását adta a világ valamennyi katolikus és nemkatolikus népére valamennyi harcoló katonára és valamennyi szenvedőre. (MTI)

Nem lehet önzőn lefoglalni a közös gazdasági segélyforrásokat

1. Az erkölcsileg megalapozott új rend keretében nem lehet helye a nemzetek szabadsága, sérthetlensége és biztonsága megtámadásának, bármilyen kiterjedési területű legyenek is ezek az országok, bármilyen mértékben is legyenek felszerelve katonai szempontból. Valamennyi államnak joga van arra, hogy tiszteletben tartsák politikai szabadságát és megvédjék semlegeségét és gazdasági fejlődését. Az egyes népek csak így érhetik el az anyagi és szellemi szempontból szükséges jólétet.

2. Az erkölcsileg megalapozott új rendben nem lehet helye a nemzeti kisebbségeket megillető kulturális és nyelvi sajtóságok nyitl, vagy álcázott elnyomásának, gazdasági lehetőségei megakadályozásának, vagy

korlátozásának. A felelős államvezetés minél lelkiismeretesebben teljesíti a kisebbségek jogait, annál biztosabban és hatásosabban kívánhatja azok állampolgári kötelességeinek törvényes teljesítését, amelyek minden állampolgárra egyformán kötelezőek.

3. Az erkölcsileg megalapozott új rendben nincs helye azoknak az önző érdekeknek, amelyek a közös gazdasági segélyforrásokat és nyersanyagokat ki akarja saajátítani azért, hogy a természettől kevéssé megáldott nemzeteket kizárják ezekből a javakból. Nagy vigasztalás számunkra azt látni, hogy ezt az alapelvet kezdik azok a nemzetek is belátni, amelyek az „ajándékozókhoz”, nem pedig az „elfogadókhoz” tartoznak.

Az általános leszerelés és a szerződések kérdése

4. Az erkölcsileg megalapozott új rend keretében — az új háborús viszályok tüzfészkeinek megszüntetése után — nincs helye a totális háborúnak és a gátlás nélküli fegyverkezésnek. Nem szabad megengedni, hogy egy új világháború szörnyűsége minden gazdasági nyomorúsággal, szociális bajaival és erkölcsi tévelygéseivel harmadszor is az emberiségre szakadjon. Ha azt akarjuk, hogy az emberiséget megkíméljük egy újabb ilyen csapástól, akkor komolyan és becsületesen meg kell valószínűsíteni a fokozatosan és megfelelően keresztülvitt leszerelési korlátozásokat.

A tulságosan felszerelt nagy államok és a esekély fegyverrel rendelkező kis államok közötti aránytalanság a népek közti béke és nyugalom fenntartásának állandó veszélyét jelentí és ezért szükség van a támadó fegyverek nagyarányú korlátozására.

Ugyanolyan mértékben, amint a felfegyverzést végre kell hajtani, meg kell találni a hatásos eszközt annak az alapelvnek hogy „pacta sunt servanda” (a szerződéseket tiszteletben kell tartani). Ezek az alapelvek újabb igen sokszor válságokon és tragikus összeomlásokon mentek keresztül. A következmény a népek és a népek vezetői közti bizalom eltűnése lett. A közös bizalom csak úgy éledhet ujja, ha olyan intézményeket sikerül teremteni, amelyeket magukra vállalják azt a nemes feladatot, hogy kezességek a szerződések becsületes teljesítéséért, vagy a jog és méltányosság alapelvei szerint a fennálló szerződések időszerű megjavításáért. Tudatában vagyunk annak — mondotta a Szentatya — hogy a nehézségeknek milyen tömegét kell eküzdeni, milyen sok és majdnem emberfeletti

Huszonöt évvel ezelőtt alakult meg a Tiszántúli Méhészegylet

Nagyvárad, december hó. Ma van huszonötödik esztendeje annak, hogy Nagyváradon a Biharmegyei Gazdasági Egyesület Bunyitay-ligeti székházában Ipolyi Keller Gyula, a nagyvárad-i miniszteri kirendeltség vezetőjének elnökelete alatt megalakult a Tiszántúli Méhészegylet.

Előttém fekszik az alakuló közgyűlés eredeti jegyzőkönyve, amelyből kitűnik, hogy azt dr Márkus Fibor vezette és Varga Dezső tanítónőköpzt intézeti és Bertrám Bruno premontrai rendi tanár hitelesítették.

A tisztikar a következőképpen alakult meg:

Elnök: dr Cziffra Kalmán Nagyvárad város főispánja.

Ugyvezető elnök: Niedermann Antal postatanácsos.

Alelnökök: Gresinezky Antal kanonok, Ipolyi Keller Gyula min. kirendeltség vezetője.

Főtítkár: Vajnovszky Vince törvényszéki bíró.

Títkár: Takács Gyula államvasuti mérnök.

Jegyző: Nemes Andor.

Könyvtárnok: Bertrám Bruno főgimnáziumi tanár.

Ellenőr: Papp Imre gazdasági egy leti títkár.

Pénztárnok: Szilágyi Béla.

Gondnok: Nemes Győző méhészeti szakitanít.

Ez volt az a lelkes gárda, amelynek vezetése alatt a Tiszántúli Méhészegylet olyan magaslatra emelkedett, hogyha a háború ráknézve oly szomorú kimenetelre, úgy ma már Nagymagyarország összes hasonló egyesületei között az első helyet foglaljuk el.

Hiszen az akkori Tiszántúli 1917. évi július 10-iki számában megjelent beszámolómban jelentettem, hogy a tagok létszáma a megalakulás időpontjában 245 volt és ez a taglétszám az első félévben 1068-ra emelkedett.

Ugyancsak 1917. évi december 20-án a Tiszántúli Méhészegylet első éve című jelentésében már 1555 taggal számolhattam be.

Az ilyen nagyarányú emelkedés valóban csak egy olyan lelkes vezetőségnek, de különösen Niedermann Antal fáradságot nem ismerő igazi méhészszerződéssel teljesített munkásságának köszönhető.

Háború volt akkor is és ilyen zavaros viszonyok között alakult meg az a fontos gazdasági egyesülés, amely sok-sok szegény családnak biztosított megélhetést.

Ennek a nemes mozgalomnak van ma a 25-ik születésnapja.

Ki tudja? Ki emlékszik még rá? Lehet, hogy senki. De én emlékszem.

Sok öröm és sok szomorúság is volt osztályrésznünk a 25 év folyamán.

Am ha senki nem ünnepli e magasztos megmozdulást, én ünnepelem igazi felszabadult magyaros lélekkel és boidogan olvasom azokat a hálás sorokat, amelyeket messzi vidékekről küldtek hozzám méhésztársaim azért a sok jótéteményért, mikben egyesületünk által részesültek. Igen! En ünnepelek, én jubilálok.

Istenem! Milyen beszámoló tudnék én most erről a 25 évről.

Dehát a rétet lekaszálták, a vezetők részben repatriáltak, részben meghaltak és a kb. 3500 tag is elszórt és így ennek a nemes célu intézménynek meg kellett szünnie.

Es milyen különös játéka a véletlennek hogy most is háború van Emberek és javak milliók és millárdok pusztulnak percek alatt és ebben a nagy zürzavarban éppen a mi egyesületünk születésének 25. évében december hó 14-én alakult meg Nagyváradon ugyanazon célkitűzésekkel a Biharmegyei Méhészeti Egyesület.

Egy fiatal, de lelkes tanító, Szabó Károly áll az élen és menteni, alkotni, teremteni próbál. Es aki ilyen nehéz időkben ilyen nagy munkába fog minden dicsőrejt és minden támogatást megérdemel, hiszen a csapatot, a társadalmat és így a Hazát menteni vele.

A méhészkedés az egyedüli gazdasági tevékenység, amely aránylag legkisebb befektetési igényel, de azután arannyal fizet.

Adja Isten, hogy ez a fiatal egyesület méltó utódja legyen nagy elődjének és nemes munkájukat nagy-nagy siker koronázza.

Ilyen gondolatokkal ünnepelem a mai évfordulót és így üdvözlöm az új méhész egyesületet.

En hiszem, hogy munkájuknak eredménye lesz, mert. Hiszek... a tisztességes munka eredményében és Hiszek Magyarország feltámadásában.

Szilágyi Béla

Telepes, hálózati

Néprádiók

nagy választékban

Kovács Gyula

villamossági szaküzlete

Alapi-uica 2.

Telefon: 25-09-94

Dr. GÉRESY LÉBER JÁNOS:

POLITIKAI SZEMLE

Nagyon gyengén állhat az angolok háborus szénája, ha országukon kívüli, de birodalmi sajtójukban egyre másra felkínálkoznak Amerikának, mordván: védj meg bennünket, hisz a tied vagyunk testestül-lelkestül, mindenestül!... Az angol-egyiptomi újságokban szinte hetenkint jelennek meg cikkek, melyek egy eljövendő Angol-Amerikai Szövetségről, egy megalkandó angol-amerikai államképződményről írnak „Demokrata Unió”-nak, „Angol-Amerikai Unió”-nak nevezik a kairói lapok ezt az új világbirodalmat s annyira mennek, hogy részleteket is közölnek ennek az egységes angolszász hatalomnak belső berendezéseiről. Ezek szerint rövidesen egységes kormányzás alá kerül a két ország. Székhelye ennek a kormányzatnak nem London, hanem Washingtonban lesz. Angliában állítólag 250, Amerikában 120 szervezet dolgozik azon, hogy ennek a tervnek hangoztatását teremtsen. Törvényhozó testület is csak egy lesz: „a Földrészek közli Kongresszus.” Ebbe a törvényhozó testületbe a két ország lakossága számának arányában küld képviselőket. Még nincs eldöntve, hogy a kormányzat élén elnök fog-e állni vagy a régi római birodalom példáját szerinti két konzul. Államelnöki állást is szeretnék szervezni s melléje egy öt tagból álló legfőbb állami tanácsot. Ez a tanács döntene az államélet legfőbb kérdéseiben, amilyenek pl. háború és béke; a külpolitika általában, pénznem és kereskedelempolitika stb.

Hogy a jámborabb és hagyományfisztelőbb angolokat megnyugtassák, megígérik nekik, hogy sokasákkal, történelmi hagyományokkal, sőt királyukat és királynőjüket is megtartják az új birodalomban. Azt azonban már most nyíltan kijelentik amerikai oldalon, hogy az angol ipar a jövőben csak területi és luxusárakat állíthat elő, míg a nehéz ipar teljesen, az autóműipar teljesen Amerikába tevődik át.

Mondja valaki ezek után, hogy nincs igazsága a német sajtónak, amikor angliai végkiürüléséről beszél.

Nem hiába rokon vérű és rokon gondolkodású nép az angol és az amerikai; még a védekezésük és hazudozásuk is egy tőről fakad. Washingtonban éppen úgy igyekeznek kibéni a háborus veszteségeket, mint tették ezt ez előtt s teszik ezt még most is Londonban. Azt még az Océánon túl sem tagadják le, hogy 3 nagy csatahajójuk, 1 óriási repülőgép-anya hajójuk s 8-10 más kisebb hajójuk elvesztett. Megfordítják tehát a dolgot s azt mondják: igaz, hogy mi veszítettünk, de veszítettetek ti is. Stimson, tengerészetiügyi miniszter szerint így súlyodt el a „Haruna”, a

tengerészeti minisztérium híromdása szerint pedig a „Kongo” nevezetű japán csatahajó. Ugy Angliában, mint Amerikában lelkesen tapsoltak ennek a nagyszerű eredménynek. A végén aztán kiderült, hogy korai volt az öröm: ez a 2 hajó közel se járt a csata színhelyéhez, hanem attól közel 1000 mérföldnyire teljesített szolgálatot.

Ime, így néz ki az amerikai hírszolgálat megbízhatósága is...!

A 3 nagy amerikai s a 2 nagy angol csatahajónak elvesztése talán még nagyobb riadalmat keltett Melbourneben, mint Londonban vagy Washingtonban. Ausztrália külügyminisztere már is kijelentette, hogy ezek a súlyos hajóvesztések igen kényelmetlen, sőt kellemetlen helyzetbe hozták országát. Igaza is van. Japán közelebb van Ausztráliához, mint Anglia és Amerika. Japán erősebb is mind a kétől. Iszonyatosan rossz érzés lehet tehát tudni azt, hogy az erősebb ellenfél közelebb van hozzád, mint a gyengébb barát, aki megvédelmezésére vállalkozott. De úgy kell Ausztráliának! Miért védelmezte agyon Angliát; miért veszejtette el legjobb fiait a brit érdekek védelmében idegen hercegeken? Hogy most senkije se legyen, aki őt magát védelmezzel...

Ha a háború okait kutatjuk, az okok között mindig megtaláljuk a hadi ipar nyeresékesi szándékát. A kapitalista államok hadi iparának vezetői sohase riódtak vissza attól, hogy a háboru tűzcsóvját elhítsék a világ valamelyik részén vagy a meglevő háboru kiterjedésének csupán azért, hogy ezáltal üzemiük jövőbeli mezőségét biztosítsák, sőt ha lehet, meg is sokszorozzák. Így történt ez az első világháborúban is. 1916-ig az Egyesült Államok hadi ipara óriási nyereségre tett szert 1916-ban, amikor úgy látszott, hogy a központi hatalmak győznek, megijedtek a hadi ipar vezetői, hogy minden kihitelezett pénzük elvesz: kényyszerítették tehát az amerikai kormányt, hogy lépjen be a háborúba. Három célt értek el ezáltal. 1. Biztosították az addigi hiányukat. 2. Tovább szállíthatták a szövetséges hatalmakkal. 3. Szállíthattak immár magának az amerikai államnak is. Hogy ez az utóbbi mit jelentett, mutatják a következő számok: 1917 április 7-én (amikor Amerika belépett a háborúba) 1918 november 11-ig Amerika a saját felszerelésére a normális kereten felül 22,5 milliárd dollárt költött. Ugyanezen idő alatt a szövetségeseknek tovább 9,5 milliárd dollár hitelt nyújtott az amerikai hadiipar.

Hogy milyen óriási nyereséggel zár-

Ujévi ajándékba
Rádiót, csillárt
SCHVOY és TARR keresztény, rádió és villamossági szaküzletében szerezzé be.
 Szaniszló-utca 1. (Apolló palota).
 Hőpalackok, villamossági cikkek dus választékban. Rádiócsövek raktára.

ták mérlegüket az amerikai hadi iparok az első világháború alatt, két példa bizonyítja. A General Motor tröszt 4 utolsó békeévi nyereségét a háboru négy esztendeje alatt 6,95 milliárd dollárról 21,70 milliárd dollárra; a Bethlehem Steel pedig 6,84 milliárd dollárról 49,48 milliárd dollárra emelte.

Most már értjük: miért volt fontos és szükséges Amerika hadbalépése most is az amerikai hadiipar számára.

Hogy a szovjet-ellen háboru nem gyerekláték s hogy ebből a háborúból az olasz csapatok is derekasan kiveszik a részüket, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy előretörő csapa-

patái élén a hatodik olasz tábornok esett már el. A tengelyhatalmak sohase tagadták azt, hogy ez a harc konyos, véres és veszteséges. Elképzelhetjük azonban: mekkora lehet a veszteség a másik oldalon, ha az olasz legfőbb parancsnokok közül is 6 esett el idáig. Az angolok szeretnék ezt fordítva magyarázni. Ha azonban az angol hírverésnek volna igazsága a háborus veszteségek tekintetében, akkor nem a német csapatok állnának Moszkva előtt, nem ők zárták volna körül Leningrádot, hanem megtörtént volna az orosz csapatok dőngése: Berlin, Párizs és Budapest kapuit. A tényeket lehet lelagadni. Meg is lehet őket hamisítani. De megváltoztatni nem lehet.

Több erős ellenséges támadást vertek vissza a németek a Donec-kanyarban

Berlin. A Führer főhadiszállásáról közlik a Német Hírvé: A véderőtáparancsnokság közli: A Donec-kanyarban visszaverték az ellenség több erős támadását. A keleti arcvonal középső szakaszán elhárító harcok voltak. Nagyszámú szovjet páncélost semmisítettünk meg. Leningrád előtt ismét meghisítottuk az ellenség kitörési kísérleteit.

Az ellenség sok páncélost veszített. A keleti arcvonalon az olasz vadászgépek négy ellenséges gépet lelőttek. Az angol utánpótlás elleni harcban a légierő elsüllyesztett egy háromtonna bombát, amely négy másik súlyosan megromlott. Észak-Afrikában tovább folynak a harcok. Benghazit az ellenség harc nélkül megszállta. (MTI)

Benghazit feladták a tengely erői

Roma. (Stefani) Az olasz főhadiszállás 572. közleménye: Harci egységeink Nyugat-Cirenaikában tervszerűen előremegállították harci oszlopukat, végeznek Benghazit, amely az ellenséges rádió bevallása szerint is romualmaz az indiai csapatok harc nélkül elfoglalták Sollum és Bardis környékén

meghisítottuk az ellenség támadását. Repülőink lelőttek egy angol gépet. Róma (MTI) A Leander-osztályhoz tartozó Neptun cirkáló elsüllyesztésével kapcsolatban olasz tengerészeti körökben megállapítják, hogy már három ilven cirkálót súlyosítottak el. A Leander-osztály öt egységből állt.

De-gaulleista szabadcsapatok szálltak meg két francia szigetet a kanadai partok közelében

Vichy (OPL) A kanadai partok közelében francia szabadcsapatok megszállták St. Pierre és Mikuelon francia birtokban lévő szigeteket. Az Egyesült Államok külügyminisztériumának hivatalos közlése szerint úgynevezett francia szabadcsapatok önkényesen hajtották végre a megszállást. Ezt a hadműveletet az Egyesült Államok kormányának tudtán kívüli hajtották végre. Az amerikai kormány kérdést intézett a kanadai kormányhoz, mit lehetne tenni a sziget status-quojának helyreállítása érdekében.

Vichyből jelentik (NTL): A St. Pierre és a Mikuelon sziget megszállásával kapcsolatban Vichyben pénteken hivatalos nyilatkozatot adtak ki. Rámutatnak arra, hogy az Egyesült Államok kormánya elítéli a sziget megszállását, mert a de gaulleisták erőszakos tette ellentétben áll Ameriká biztosítékával. (MTI)

A kanadai kormány válaszában megállapítja, hogy nem tudott a francia csapatok tervéről.

A washingtoni francia nagykövetség mehely tudomást szerzett arról, hogy a pártitók francia birtokban lévő szigeteket szálltak meg tiltakozást jelentett be a washingtoni kormánynak.

Ujévre
 pontos órát, ékszer
Gyenge István
 ékszerésznél vegyen
 mélyen leszállított karácsonyi árbán.
 Nagyvárad, Rákóczi-ut 19.

RÁDIÓ Kedvező fizetési feltételek!
GRAMAFONOK, LEMEZEK, HANGSZEREK a „MUSICA” cégnél
 Zeneszekerények, villanygramafonok, telepes rádiók, pianinók
 Rákóczi-út 11.

GAZDASÁGI ÉLET

Ne hagyjunk termelésre alkalmas területeket kihasználatlanul

A földművelésügyi miniszter rádiószózatot intézett a gazdákhöz

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter karácsony első napján rádióbeszédet intézett a magyar gazdaságtársadalomhoz. Többi közt ezeket mondotta: Ez év háborus karácsonyt hozott nekünk, de ugyanakkor elmondhatjuk azt, is hogy a munka nagy erővel folyik az országban. Nem tudhatjuk vajjon mit hoz az új esztendő, de tudatában kell lenni, hogy erőinket meg kell feszíteni. A magam részéről igyekezem minden rendelkezésre álló eszközzel a termelést elősegíteni, de ugyanakkor minden gazdának kötelessége olyan mértékben dolgozni amint azt nemcsak a saját de az ország érdeke is megköveteli. A magyar gazdaságtársadalom értékes karácsonyi ajándéka a mezőgazdaság

fejlesztéséről szóló törvényjavaslat, amelyet már januárban tárgyalni kezdenek. Ez az ajándék nem ingyenes, nem jótékonyból akarnak szétosztani egymilliárd pengőt. A miniszter ezután vázolta a milliárdos program főbb intézkedéseit, majd így fejezte be rádióbeszédét. Nem akarok kényszergazdálkodást bevezetni, az egyéni tevékenységet nemcsak fenntartani akarom, hanem még ösztönzést adunk a helyes irányban. A múltban elég példáját láttuk, hogy hová vezet, ha a gazdák olyant termelnek, amiből felesleg van. Kötelességünk megszabni a termelés irányát, de ép ilyen kötelességünk az is, hogy ne hagyjunk termelésre alkalmas területeket kihasználatlanul.

Az árellenőrzés országos kormánybiztosának rendelete a morzsa, percc és kétszersült legmagasabb árának megállapítására

Az EB lisztből készült kenyérmorzsa és a 0-án lisztből készült zsemlyemorzsa legmagasabb eladási ára az ország egész területén a következő:

Barnamorzsa: Fogyasztói ár kimérve 1 kg 0.86, fél kg 0.92, negy- 1 kg 0.96, tízed kg 1.10, viszonteladói (nagybani) ár kimérve 1 kg 0.68 fél 0.73, negyed 0.80, tízed 0.88.

Féhmorzsa: Fogyasztói ár kimérve 1 kg 1.36, fél kg 1.42, negyed kg 1.48, tízed 1.60, viszonteladói (nagybani) ár 1 kg 1.14, fél 1.20, negyed 1.26, tízed 1.36. (2) Az (1) bek.-ben megállapított viszonteladói (nagybani) árak az eladó telephelyén történő eladás esetén háhozszállítva, más helységbe történő eladás esetén pedig — a felmerült költségekre való tekintet nélkül — szállításra feladva, bérmentesítve értendőek.

(3) Nagykereskedők a barna- és féhmorzsaát a (2) bekezdésben viszonteladói (nagybani) eladásra megállapított feltételek mellett — tekintet nélkül az előállító üzemek által a viszonteladói (nagybani) árból nyújtott engedményre — az (1) bekezdésben megállapított viszonteladói (nagybani) árnál legfeljebb 6 fillérrel magasabb áron hozhatják forgalomba.

Percc legmagasabb ára

Az EB jelzésű buzalisztból előállított és készen legalább 4/5 dbk súlyu percc legmagasabb ára az ország egész területén a következő:

a) nagybani eladási ár, viszonteladók részére 5 fillér darabja,

b) fogyasztói ár: nyilvános tanintézetekben (iskolákban), sütőiparosoknál és fűszerüzletekben 8 fillér darabja, vendéglőkben, kávéházakban, fahatózóknak és nyílt piacon, utcán, sporttereken, parkokban stb. 12 fill. dbonként.

mozi, színház, cirkusz és egyéb szórakozó üzem falatozójában 16 fillér darabonként.

Kétszersült legmagasabb ára:

A 0-án jelzésű buzalisztból előállított kétszersült legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén:

a) ha 100 kg liszt mellett legalább 25 kg 25 százalékos zsírtartalmu tejsert vagy ennek megfelelő mennyiségű tejet és 1 kg malátát tartalmaz, csomagolatlanul 1.96 P kg, csomagolva 2.24 P kg,

b) ha 100 kg liszt mellett legalább 5 kg cukrot, 8 kg vajot, 15 kg 25 százalékos zsírtartalmu tejsert vagy ennek megfelelő mennyiségű tejet és 100 db tojást tartalmaz csomagolatlanul 2.08 P kg, csomagolva 3.36 P kg.

c) Az a) pontban előírt összetételű, jobb minőségű, de az alapanyagoknak a b) pontban előírt mennyiségét nem tartalmazó áru legfeljebb az a) pontban megállapított áron hozható forgalomba.

d) Az alapanyagoknak az a) pontban előírt mennyiségét nem tartalmazó kétszersült legmagasabb ára csomagolatlanul 1.56 P kg, csomagolva 1.88 P kg.

Női- és leányka kabátok, kosztümök gyönyörű kivitelben. Olcsó árak!

Bihari modellház

Kossuth Lajos utca 5.

Mérleg szabóság:

Nagy szövétválaszték:

(1) A kétszersültet előállító üzemek a nagykereskedők részére történő eladás esetén a 3. §. a), b), c) és d) pontjában megállapított fogyasztói árból legalább 30 százalék engedményt kötelesek adni.

(2) A kétszersültet előállító üzemek vagy nagykereskedők a kiskereskedők részére történő eladásnál a 3. §. a), b), c) és d) pontjában megállapított fogyasztói árból legalább 20 százalék engedményt kötelesek adni.

Megjelent a tejgazdasági jogszabályok gyűjteménye

A tejgazdaság területén régóta érzelt hiány az, hogy nincs olyan mű, amely az idevonatkozó szétoszt, nehezen feltalálható jogszabályokat összefoglalná. Ezen a hiányon kíván segíteni a most megjelent „Tejgazdasági Jogszabályok” című gyűjtemény, melynek szerzői: dr. Patoky Ernő miniszteri osztálytanácsos, a földművelésügyi minisztérium törvényelőkészítő osztályának vezetője dr. Pazár Géza gazdasági főfelügyelő és dr. Hegedüs Gyula miniszteri titkár. A könyv szerencsés beosztással tartalmazza a tejforgalom, tejipar és tejértékesítés jogszabályait számos kommentár ad tájékoztatást az egyes jogszabályok értelmezése és összefü-

gése tekintetében. Különös jelentőséget ad a könyvnek, hogy részletesen magyarázza a tejipar gyakorlásának szabályozásáról szóló, nemrég kihirdetett rendeletet. A gyűjtemény magában foglalja az élelmiszerrendészet terén legmagasabb szakértői fórum, az Állandó Felülbíró Tanács elvi jelentőségű határozatait is. Külön ki kell emelnünk a mű jelentőségét a visszatért országrészek tejtermelői, tejiparosai és hatóságai szempontjából, akik részére a tejgazdasági jogszabályokat egységes keretbe foglaló munka szinte nélkülözhetetlen lesz. A könyv megrendelhető dr. Hegedüs Gyula miniszteri titkárnál Budapest, Kossuth Lajos-tér 11.

„Bafisa”

Hardtmuth rendszerű cserépkályháimmal 40-50% fűtőanyag megtakarítás.

Telefon: 17-76. Szilágyi Dezső-u. 3.

Szerelés, átrakás, javítás. Figusch I. József keramikus mérnök.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— Három huszár tisztviselőbérletben megy zombaton, vasárnap este pedig bérlet-szünetbe.

— Sárgarigófészek vasárnap délután olcsó helyárral megy. A mult héten bemutatott kitűnő operett, a Sárgarigófészek vasárnap délután a bemutató parádés szereposztásában van műsoron Jurik Jülesival, Radnóthy Évával, Bartók Juliával, Tanayval, Solymossal, Bakossal, Berenghel a vezető szerepekben.

Ocska kalapiját újja alakítja TOBIAS Hlatky Endre-utca 16.

— Szilveszterkor 2 előadást tart a színház, 8-kor és fél 11-kor. Nagy szilveszteri kabaré lesz műsoron, melyen a társulat legjobbjai lépnek fel és vitéz Molnár Iván, aki az orosz harcértrés emlékeit adja elő, amit vele a multkoriban a Rádió is közvetített már. Az éjjeli előadáson sok meglepetéssel kedveskedik a színház. Többek közt nagy újévi sorsolás is lesz, értékes nyerevény tárgyakkal.

— Újévkor délután a Sárgarigófészek megy olcsó helyárral, este pedig vitéz Molnár Ivánnal a Bukaresti kaland 50-ik előadását ünnepli a színház. — Ilyen ritka jubileum 15 éve nem volt vidéki színházban.

— Gárdahadnagy. Péntektől a Gárdahadnagy című operett újdonság van műsoron.

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután 4 óraker: Sárgarigófészek. — Este 8 óraker: Három huszár.

Hétfő este 8 óraker: Bukaresti kaland. (Népművelődési előadás.)

Kedd este 8 óraker: Gyertyafény. Szűza este 8 és fél 11 óraker: Szilveszteri kabaré.

Csütörtök délután 4 óraker: Sárgarigófészek. — Este 8 óraker: Rukaresti kaland.

IHÁSZ ALADÁR NAGYVÁRADON. Nagyvárad Sajat tud. A karácsonyi ünnepekre nagyon sokan érkeztek haza Nagyváradra azok közül, akiket rokoni szálak fűznek ehhez a városhoz. A sok régi ismerős jóbarát között feltűnt — a régi Szigligeti Színház egykori kedvence, nagy mulattatója: Ihász Aladár is, aki hosszú időn át volt erőssége a kolozsvár-nagyváradai társulatnak. Ihász Al ezuttal azonban nem mint színész, hanem mint boldog — apa érkezett Váradra. Karácsonyra meglátogatta leányát, Ihász Klárit s Dolly Ferenccék meleg, családi körében töltötte az ünnepeket.

Figyelem!!!

Hó- és sárcipő javítások

3 órán belül készülnek

Elastica gumiüzem

Szent János-utca 36.

Ujév közeledik!

Legszébb ajándék egy

RÁDIO

Mózes István-tól Hlatky Endre-utca 15.

Rádió és villamossági cikkek.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Egy százalékos kérének a nyugdíjót a harcoló konvédeknek

Fiaink a mai napokban a messze
 keleten állják harcok és időjárás ke-
 ménységét. Az itthon maradottaknak
 fokozott szívügyük e hősökre való
 gondolás. Az ünnepek alatt, míg mi
 idehaza zárórakösszabítások keretén-
 ben engedhetünk szabad folyást szó-
 rakozásainknak, legszenlebb kötelel-
 ségünk a reájuk való emlékezés.

Eppen ezért fogadjuk örömmel
 Gődény ny. törvényszéki jegyzőnek
 azt az ötleit, hogy amikor minden
 hivatalos és nemhivatalos intézmény
 szeretetadományait eljuttatni hon-
 védeknek, ne maradjon hátul ebben
 a mozgalomban a magyar nyugdíj-
 társadalom sem.

A nyugdíjások a napokban kapják
 meg nyugdíjukat. Ebből az összeg-
 ből — kérik fel nyugdíjastársait Gő-
 dény László, — juttassa el ké-k fel-
 vett nyugdíjainak egy százalékát har-
 coló honvédek javára. Fizessék be
 ez összegeket a nyugdíjfelvétel nap-
 ján lapunk kiadóhivatalába, hogy
 az egybegyűlt összegeket január első
 napjaiban úgy továbbíthassuk illető-
 kes helyre, hogy a honvédek szeretet-
 adományaihoz lehetőleg már Víz-
 kereszt körül hozzájuthassanak.

Kössön üvegbiztosítást, utcák, terek
 forgalma, de meg szél, vihar dúlása,
 minden elővigyázatosság dacára, kárt
 okozhat háza, üzlete ablakaiban. Az
 üvegtörés gyakori. Ily károsodás ellen
 nyújt védelmet az üvegbiztosítás. Az
 1857-ben alapított, legrégebb magyar
 biztosító magánvállalat az ELSŐ MA-
 GYAR ÁLTALANOS BIZTOSÍTÓ TAR-
 SASÁG (központja Budapest, IV., Vi-
 gadó-tér 1.) helybeli Szent László-tér 2.
 szám alatti főgynöksége illetve képvise-
 lelete készséggel ad felvilágosítást
 minden biztosítási vonatkozású ügy-
 ben.

Zongorák, harmonikumok

hangolását és javítását garancia
 mellett, elsőrangú kivitelben szak-
 szerűen végzi magas állami kitün-
 tetésekkel országosan elismert

Jurászik

zongora, orgona és harmonium
 készítő üzeme, Szt. László-tér 4.
 Sas-palota.

Tel. társasági 25-16, 27-23 kérti 80

ELHAGYTA SZOFIÁT AZ EGYE-
 SÜLT ÁLLAMOK KÖVETSEGE.
 Szófiából jelentik (NTI): Az észak-
 amerikai Egyesült Államok szófiái
 követe a követség teljes személyze-
 tével elhagyta a bolgár fővárost és
 Iszlanbulba utazott. (MTI)

**AZ UJSÁGÍRÓ OTTHON SZIL-
 VESZTERE.** A második magyar
 Szilveszterre készül Nagyvárad né-
 pe. Az Ő-esztendő búcsúztatásából
 kivesszi részét az Ujságíró Otthon is,
 amelynek termeiben zajlanak le a
 legmelegebb hangulatú összejövetel-
 ek. Az idei Szilveszterre már min-
 den előkészületet megtett az Ujság-
 író Otthon vezetősége és gondosko-
 dott arról, hogy mindenki jól érez-
 ze ott magát s a békésebb és bol-
 dogabb Ujesztendőt feledhetetlen,
 vidám hangulatban köszönthesse.
 A jókedvet fokozni fogja a Szil-
 geti Színház kiváló művészeinek
 Koltay Arankának, vitéz Mol-
 nár Iván és Kozma Andornak a
 szereplése, akik vidám énekszámok-
 kal, táncdal fogják elbűsűztetni az
 Őévet — és köszönteni az Uj-
 esztendőt.

Grosz Károly festőművész

Eredeti íeslmények tárlata

Bazár épület, Japport felett

Felhívás az iparos családokhoz.
 Mindazok, akik az ipartestületi Szil-
 veszteri-estélyére meghívóra igényt
 tartanak, jelentkezzenek az ipartestü-
 letnél.

**Meghalt Bethlen Aladár gróf felső-
 házi tag.** Budapestről jelenti a MTI:
 Bethlen Aladár gróf cs. és kir. kama-
 rás, felsőházi tag 88 éves korában Bu-
 dapesten elhunyt.

... boldog család...
 ... meleg ünnepi hangulat ...

PAPP MARGIT — butorok között ...

Kiállítás: Rimanóczy-utca 8.

Adományok. H. Budaházy István
 születése örömeire Bor hácsi részére 2
 P, a Barra-család részére 2 P, N. N.
 Bor hácsi részére 5, Barra család ré-
 szére 5, N. N. a szegények részére 3
 pengőt.

Ma reggel megjelent szerkesztősé-
 günkben Szócs György, a Rakóczi-uti
 Hangya üzletvezetője és 50 pengőt
 adott át azzal szegényeink részére,
 hogy ezt az összeget a Hangya sze-
 mélyzete díjként kapta a Kereskedel-
 mi és Iparkamartól a kirakatrende-
 zési verseny eredményeként. Ezt az
 összeget ők teljes egészében a Magyar
 Lapok szegényeinek szánták.

A Rakóczi-uti Hangya személyzeté-
 nek nemes és nagylelkű gesztusáért
 ezúton is hálás köszönetet mondunk s
 az összeget arra legjobban rászoruló
 szegényeink között osztjuk zét.

Halálozás. Farkas László gyógy-
 szerész 4 éves kislfia Lacika folyó hó
 26-án hosszas szenvedés után meghalt.
 Temetése 28-án délután 3 órakor lesz
 az olasz temető Haller-kápolnájában.

Korona filmszínházban Indig Ottó nagysikerű vigjátéka
Segítség örököltem
 Agai, Vaszary, Simor, Uray, Gózon, Rajnay
Jön: Az ördög nem alszik

**JEREMIAS JÁNOS NYUGAL-
 MAZOTT TŰZOLTÓFŐPARANC-
 SOK TEMETÉSE** Nagyvárad. Saját
 tud. Csütörtökön délután óriási rész-
 vét kísérte utolsó útjára Jeremias Ján-
 nos nyug. tűzoltóparancsnok, tűz-
 harcos főhadnagyot. A temetésen
 képviseltette magát a város, a tűzoltó-
 testület, a frontharcos és tűzharcos-
 szövetség. A négy szürke ló állat von-
 tatott halottas kocsit előtt a fronthar-
 cos zenekar haladt, amely Beethoven
 Gyászindulójával búcsúztatta a ha-
 lottat. A koporsó nemzetiszínű zász-
 lóval volt letakarva, a menetben pi-
 ros párnán vitték az elhunyt kitün-
 tetéseit. A sírnál több gyászbeszéd
 hangzott el, majd koszorúkat helyez-
 tek el.

Szunyogh Barnabás temetése. Nagy-
 várad. Saját tud. Pénteken délután 3
 órakor ment végbe igen nagy részvét
 mellett a tragikus hirtelenséggel el-
 hunyt Szunyogh Barnabás temeté-
 se az olasz temető Haller kápolnájá-
 ból. A temetésen megjelent Bihar me-
 gye tisztviselői kara, dr. Cziffra
 Kálmán főispánnal élén, s a nagyvá-
 radi írók küldöttsége is, akik könnyes
 lélekkel vettek búcsút Szunyogh Bar-
 nabástól, a törhetetlen magyartól, a
 gerinces jóbaráttól és a finom tollu
 költőtől, elárasztva koporsóját a kegye-
 letes emlékezés koszorúival.

AZ EGYESÜLT BANK R. T. ma
 megtartott rendkívüli közgyűlésén a
 részvényesek az intézet felszámolását
 határozták el. A felszámolás leho-
 nyolítását a Magyar Bank és Keres-
 kedelmi R. T. Budapest, Leány-inté-
 zete, a Bihar megyei Takarékpénztár
 fogja végezni, mely intézet rövidesen
 az Egyesült Bank Bémer téri székhá-
 zának földszintjén pénztárhelyiségébe
 költözik.

**Halálra ítélték a bulgáriai állam-
 csíny tervezőit.** Budapestről jelentik: A
 Mai Nap írja: Több mint kéthétnapos
 tárgyalás után csütörtökön este hir-
 detett ítéletet a bolgár haditörvény-
 szék az utóbbi évtizedek legnagyobb
 politika bűnperében. A bűnper fővíd-
 lottja Dimitrov dr, a francia, az angol
 és a jugoszláv követség együttműkö-
 désével akart államcsínyt végrehajta-
 ni Bulgáriában. A szökésben lévő Di-
 mitrov drt halálra ítélték. Ugyancsak
 halállal büntették öt külföldi állam-
 polgárt, akik ezidőszorint külföldön
 tartózkodnak. A bolgár vádlottak kö-
 zül négyet halálra, négyet életfogytig-
 lani börtönre ítélték. A vádlottak kö-
 zül Dimitrov feleségét felmentették.
 (MTI)

**A HŐSI HALÁLT HALT HONVÉ-
 DEK KITÜNTETÉSE.** Nagyvárad
 Saját tud. Dr. Soós István polgár-
 mester január 4-én ünnepélyes kül-
 sőségek között nyújtja át az orosz
 harcúterén hősi halált halt honvédek
 hozzátartozóinak az elesettek katonai
 kitüntetését. Az ünnepségen részt-
 vesznek a hadirukkantak, a front-
 harcosok és a Vitézi Szék képvisel-
 ői is.

**FEBRUÁR ELSEJÉN LÉP ÉLET-
 BE A HÁZASSÁG ELŐTTI ORVO-
 SI VIZSGÁLAT.** Nagyvárad Saját
 tud. A jövő év február 1-én lép élet-
 be a házasságkötés előtti kötelező or-
 vosi vizsgálatról szóló törvény. Az
 előírás szerint mindn házasulandó
 férfi házasságkötés előtt köteles meg-
 jelenni a krüeti tisztiorvosnál és
 igazolványt szerezni arról hogy nem
 szenved fertőző betegségekben, gümö-
 kórban vagy fertőző nemibajban.
 Amennyiben ilyen hivatalos orvosi
 igazolványt nem tud felmutatni, sem
 ki nem hirdetik a házasulandókat,
 sem pedig dispensációt nem kaphat-
 nak. A tisztiorvos az orvosi vizsga
 alól felmentheti a nála megjelent
 házasulandót, ha az bázi orvosi, köz-
 ségi, körorvosi vagy szakorvosi bizo-
 nyítványt mutat fel. A tisztiorvosi
 bizonyítvány kiadásának megtagadá-
 sa ellen az érdekelt panaszával a tör-
 vényszékhez fordulhat. A törvénytör-
 szék azután újabb orvosi bizonyítást ren-
 delhet el. A kötelező orvosi vizsga
 alól a házasulandót az igazságügyi-
 miniszter felmentheti.

**HARCTERI SZOLGÁLATRA JE-
 LENTKEZETT A FASISZTA PÁRT
 TITKÁRA.** Rómából jelentik (Stefa-
 ni): Serena, a fascista párt titkára
 politikai megbízatása alól való fel-
 mentését kérte, hogy önként jelent-
 kezhessen háborus szolgálatra. A Du-
 ce teljesítette kérését és Visdussoni,
 aranyérmes háborus rokkantát neve-
 zte ki a párt titkárává. Tassinari föld-
 művelésügyi miniszter egészségi-
 okokból kérte felmentését. Pareschi
 nemzeti tanácsos lett az utóda. (MTI)

De jó a meleg szoba! WINDFIX!
 AJTON, ABLAKON
 POLIERUM
 Naqy Sándor-u. 6 Tel. 14-85.
 PAPP MARGIT
 Rimanóczy-u. 8. Tel. 14-23.

Mindenki karácsonyfája a vasuti perronon

Nagyvárad. Saját tud. Az ideai karácsonyon azok is körülállhatták a karácsonyfát, akiknek nem jutott az otthonukban: a szegények, elesettek, sőt azok is, akiket sürgős ügyeik karácsony idején szólított el hazulról. Ugyanis az idén nemcsak a város különböző pontjain állították fel „mindenki karácsonyfáját”, hanem a főpályaudvar perronján is ahol hatalmas, gyönyörűen feldíszített és apró villanygömbökkel kivilágított karácsonyfát fogadta az utasokat. A pályaudvari katonai parancsnokság helyiségében is állították fel karácsonyfát, itt a szolgálatot teljesítő pályaudvari katonaság ünnepelte meg a szent estét.

A színház karácsonya

Nagyvárad. Saját tud. A Szigligeti Színház a karácsonyi ünnepek alatt összesen hat előadást tartott és mind a hatra zsűfólság megtelt a színház nézőtere. Csupán szerdán a délutáni ifjúsági előadásra jelentek meg igen kevesen, pedig a *János vitéz* igen jó előadásban hozták ki s Juliska szerepében *Jurik* Ica rendkívül finom és szép alakítást nyújtott. Egyetlen kifogásunk csak az, miért kellett éppen karácsony ünnepén a műsorra tűzni olyan darabokat, mint a *Gyertyafény*? Egy-egy komolyabb, értéke sebb darabot is műsorra tűzhetek volna ezen a két napon, hiszen a vídám elemet teljes egészében szolgálta a *Három huszár*, amelynek gyorsan pergő, kitűnő előadásában sokat mulatott a közönség.

Cserépkályhái
Atrakom modern fa- és szénfűtéses vagy
Hárdmuth rendszerre. Negyfeljé 18
10k meléne lesz.

cserepkályha lerakat
Szent István u. 68.
Telefon 14-44

Emelik a fodrászárakat

Nagyvárad. Saját tud. Az anyaországhoz való visszatérés óta egyedül a fodrásziparosok dolgoznak még a román uralkodó alatt megállapított árak mellett, holott minden, az ipar folytatásához szükséges anyag ára száztól-háromszáz százalékos emelkedett. A munkások fizetését már harmadikban kellett emelni. De lényegesen emelkedett az adó is, úgy, hogy a fodrász iparosok még a leg súlyosabb gondok mellett sem képesek a megélhetésükre szükséges összeget megkeresni a mai árakkal. Ez évre a szakosztály ismételt foglalkozott ezzel a kérdéssel és megbízta a vezetőséget, hogy a fodrászok kiszolgálási díjainak fel-emelését az kormánybiztosnál sürgetően eszközölje ki. Addig is, illetve január hó 1-től a meglévő díjszabás szigorú betartása mellett, a megdrágult szesz és kölnivíz szolgáltatásáért esetenként 10 fillert tognak felszámítani.

ISTÁLLÓTŰZ. Nagyvárad. Saját tud. Karácsony másodnapján este 7 órakor értesítették a nagyváradi tüzoltóságot, hogy az Árpád vezér-ut 102. szám alatti házban tűz ütött ki. A tüzoltók azonnal a helyszínre vonultak és megállapították, hogy egy istálló gyulladt meg. A tüzet gyorsan sikerült eloltani és egy órán belül a tüzoltók visszatértek állomáshelyükre.

Legelegánsabb kész estélyi, délutáni és magyar ruhák

Földessy Sándorné

női divat szalonjában

Bémer-tér 2
(üzlet)

RÁDIÓ

Vasárnap, december 23.

- 8 Fohász. Szózat Hanglemezek.
8.45 Hírek.
10—10.55 Református istentisztelet a pozsonyi-uti templomból.
11—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus-Szive templomból
12.15 Levente félóra
12.45 Beszkárt-zenekar.
Közben 13 Rádiókrónika.
13.45 Időjelzés, hírek, vizállásjelentés
14 Hanglemezek
15 Időszeru gazdaságtanácsadó.
15.45 Toki-Horváth Gyula cigányzeneke.
Közben 16 Egészségügyi Kalendarium.
16.40 Ecszélgetés a statisztikától.
17 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
17.20 Az elmúlt hat hónap eseményei
18.20 Magyar Revü tánczeneke.
19 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Petőfitől József Attiláig.
19.40 Nagyanyó táncrendje.
20.40 Rendőrőrök.
20.50 Magyar katonaszerzők induló
21.20 Sporteredmények.
21.25 Richard Strauss: Salome — hét-fátváltanc.
21.40 Hírek.
22.10 Szórakoztató zene.
23 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
23.25 Közvetítés a Bodó kávéházból
24 Hírek.

Hétfő, december 29.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7 Hírek. Közlemények. Hanglemezek.
10 Hírek.
10.15 Szórakoztató zene.
11.10 Nemzetközi vizjelzőszolgálat
11.20 Hanglemezek.
11.40 Petőfi születésnapjának földrajzi érdekességei.
12 Harangszó. Fohász. Himnusz
12.10 Lovászi Ferenc cigányzenekara
Közben 12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés
13.30 Rendőrzeneke.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15 Árfolyámhírek, piaci árak élelmiszerárak
15.20 Hanglemezek
16.20 A kritikus hivatása.
16.45 Időjelzés, hírek.
17 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Mindnyájunk gondjai.
17.30 Timkó Margit magyar nótákat zongorázik.
17.45 Hannerheim tábornagy. Előadás
18.10 Közvetítés a Gellért-szállóból
18.45 A léyai lúdfertály.
19 Hírek magyar, német és román nyelven
19.20 Hanglemezek
19.40 Erdély fővárosa a közegészségügy szolgálatában.

- 20.10 Operaházi zenekar.
21.40 Hírek.
22.10 Mindenből egy keveset
23 Hírek német, olasz, angol, francia és esperanto nyelven.
23.25 Japán hanglemezek.
24 Hírek.

Kedd, december 30.

- 6.40 Ébresztő Torna
7. Hírek. Közlemények. Hanglemezek.
10 Hírek.
10.15 Hanglemezek
11.10 Nemzetközi vizjelzőszolgálat.
11.20 Hanglemezek.
11.40 Divattudósítás.
12 Harangszó. Fohász. Himnusz
12.10 A József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara.
Közben 12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés
13.30 Weidinger Ede szalonzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés
15 Árfolyámhírek piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Banyák Kálmán hegedű zongorakísérettel.
15.40 Rádió Jaksa-pusztán.
15.55 Török Mária zongorázik
16.15 Bábszínház
16.45 időjelzés, hírek.
17 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Gróf Széchenyi István és a magyar sport
17.30 Rádiózenekar.
18.15 Japán és az Egyesült Államok
18.40 Kóczé Antal cigányzenekara kerengőket és dalokat játszik
19 Hírek magyar német és román nyelven.
19.20 Kóczé Antal cigányzenekara
19.50 Külügyi negyedóra.
20.05 Casella-trió
20.55 Széchenyi nyomában.
21.25 Humoros hanglemezek.
21.40 Hírek.
22.10 Szórakoztató zene.
22.35 A Royal Revü Színház műsorából: Heinemann Sándor tánczenekara játszik
23 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
23.25 Magyar nóták hanglemezzel.
24 Hírek.

BEFEJEZŐDTEK A NÉMET-TÖRÖK GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOK Ankarából jelentik: Ankarában befejeződtek a hónapok óta tartó német-török gazdasági tárgyalások. A tárgyalások célja a német-török gazdasági szerződés életbeléptetése volt. A megbeszélések arra a megállapodásra vezettek, hogy a múlt év októberében rögzített árak lesznek érvényben. Török részről kívánság-jegyzéket terjesztettek elő azokról az árucikkekről, amelyekre Törökországnak szüksége van.

I.

Estélyre, bálba ne menjen el,
Amíg Kovátsnéól fűzőt nem rendel!
Próbához már Princesset kíván a szabó
Simul és omlik rajta a ruha jól.

II.

Bár jó az alakja mégsem hibátlan,
S nagyon meglátszik ez a szép ruhában,
Amde Kovátsné segíthet mindezen
Ha felkeresi őt a Nilgesz-telepen
Szent Gellért-utca 10. számú épületben.

APROHIRDETÉSEK

Aprohirdetés szavanként 14 fillér,
Álláskeresőknél 25 százalékos engedmény

Adás-vétel

Öltözködni jól és olcsón csak Molnár használt ferfiruha üzletéből lehet. — Bémer-tér 1. (udvarban). Magas árakat fizetek használt ruhákért. 810

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas áron veszek. órák, akszert javítok Gyenge István ékszerész, Rákóczi ut 19.

Eladó törvényszék közelében 3 szobás, komfortos új ház. Tatayné, Szigligeti-utca 12. 833

Briliánsért, régi ékszerért magas arat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Eladó egy vadonatúj orosz szőnyeg, uriszán, fekete olajtengelyes homokfutó kocsi. Cím: Rudolf Mosse hirdetőirodában, Bazárépület. 832

Mindenemű arany ékszer és ezüst tárgyak vasárlása és eladása. Mészáros-ut 4 szám, udvarban. — Schwartz ékszerész.

Kombinált szekrény, kihuzos asztal, komplett modern díszes ebédlő eladó. Cím: Eichenwald ékszerésznél, Sas-átjáró. 934

ARANYAT magas áron veszek
EZÜSTÖT Haslinger ékszerész
BRILLIÁNST Rákóczi-ut 8.

Korcsolyát, kerékpárt, varrógépet veszek bármilyen állapotban magas árral. Nikkelezés, köszörfülés, cseré. Kiss Béláné műszaki üzlet, Mussolinitér 10. 817

Mielőtt ajándékait megvásárolná, győződjön meg leszállított árainról. Ebédlő, antik szalonok, keresztúros zongora és pianino olcsón eladó. Sternberg bizományosnál, Rákóczi-ut. 15. 853

Hülönféle

Mindenemű endüzezt
békebeli selymekkel kifogástalanul elkészítik. JURICKAY
Szent János-utca 41.

Kétszobás, előszobás, konyhás, kamaras magánház azonnal kiadó. Terézia-utca 10. 835

Perfekt szobalányt keresek tisztességet, megbízhatót, éves bizonyítvánnyal. Sztaroveszky-utca 7. 836

Tisztviselő abonoma ebéd, vacsora olcsón Mátyás étteremben, Szilágyi D. utca 5. 835

Kitűnő házikoszt olcsón kapható, — Mátyás étterem, Szilágyi Dezső-ut 5. 840

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád
Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.